

și viața sentimentală, toate acestea, în frumoasă intenție de a vedea echipa locală promovată într-o categorie superioară. Ceea ce se și întâmplă, dar fără participarea vedetei, care, descoperindu-și subit valențele morale, refuză trocul. Satirică și moralizatoare, piesa are un happy-end moral. Mai are: vervă orală, naturalețe a dialogului, corectitudine gramaticală. Dar are și: precaritate a situațiilor comice, monotonie, tendință spre facil, inconsistență caracterologică. Acestea din urmă predomină, de unde și impresia anemică dramaturgică, pe care o lasă textul la lectură. S-ar putea ca, pe scenă, grație jocului actoricesc, defectele semnalate — vreau să spun, o parte dintre ele — să se estompeze. Rămâne de văzut. Ca literatură, însă, lucrurile sînt clare: chiar și în comedie, atitudinile, dacă nu și reacțiile personajelor, se cuvine a fi motivate. Or, aici, principala atitudine „pozitivă” —

contrapunct la cele „negative”, numeroase — schimbarea la față a vedetei sportive, apare cu totul nejustificată.

E interesant și semnificativ că, dincolo de calitățile mai mult virtuale și de defectele mai mult reale, cele două piese atestă, amindouă întocmai, aceiași mare neajuns: sînt scrise într-un limbaj dramaturgic vechi. Experiențele literaturii dramatice moderne n-au făcut, se pare, nici o impresie autorilor noștri. Ar fi timpul să facă. Fie și pentru motivul elementar că o piesă de actualitate, în sensul strict al cuvîntului, nu are șanse de a dura artisticște, dacă se exprimă prin mijloacele dramaturgice dinainte de Caragiale. Modernitatea limbajului teatral (scenic) nu poate înlocui întotdeauna lipsa de modernitate a limbajului dramaturgic (literar). E un lucru la care tinerii dramaturgi, aceștia de acum și alții, nenumiți încă, se cade să mediteze.

Despre premii și despre corectitudine

Înainte oricăror vorbe mari, trebuie să situăm corectitudinea. În absența acesteia, oricît de frumoase și chiar oricît de adevărate ar fi vorbele, ele sînt ipocrit, dacă nu chiar pur și simplu demagogic.

Un juriu a acordat, în luna noiembrie 1978, premiile Uniunii Scriitorilor pe 1977.

Mi-am imaginat că, în luna februarie 1978, secțiile Asociației scriitorilor din București și asociațiile scriitorilor din celelalte localități au delegat, prin vot secret, reprezentanții lor în juriu, cite cei puțin trei pentru fiecare gen, fiecare scriitor avînd dreptul să facă parte din juriu cel mult o dată în viață. (Să zicem, cel mult o dată la zece ani!) Imediat după constituire, componența juriului — structurată în comisii pe genuri — a devenit publică. Fiecare scriitor căruia, în anul 1977, i-a apărut o carte sau o piesă, a avut drept la autoproponere, la care s-au adăugat propunerile instituțiilor de profil.

Membrii comisiilor pe genuri au citit toate cărțile (sau au văzut toate piesele) care făceau obiectul „competiției”, în genul respectiv. După care, juriul a dat publicității, spre dezbatere, lista cărților și pieselor selecționate în această primă etapă și care au făcut obiectul votului ultim. Pentru că este imposibil ca vreun membru al juriului să cunoască toate cărțile și piesele unui an, dar este posibil ca membrii fiecărei comisii să cunoască totalitatea cărților (și a pieselor) unui gen, votul fiecărei comisii pe genuri a fost votul juriului, exprimat astfel în deplină cunoștință de cauză.

Așa mi-am imaginat.

Cum s-au petrecut lucrurile în realitate, cel puțin în domeniul dramaturgic?

În realitate, secția de dramaturgie a Asociației scriitorilor din București nu a fost consultată (spre deosebire de anul precedent), dramaturgii și criticii de teatru n-au avut nici un reprezentant în juriu, dramaturgic i-a fost acordat un singur premiu, fără a se motiva „translația” celuiilalt (prevăzut de regulament) spre alte genuri (și poate că această situație ar fi fost mai justificabilă dacă al doilea premiu prevăzut de regulament ar fi fost acordat unui critic de teatru, în condițiile în care critica dramatică nu a primit niciodată nici un premiu al Uniunii Scriitorilor!), de la constituirea juriului pînă la acordarea premiilor a trecut un timp atît de scurt încît nimeni din juriu nu a citit și nu a văzut totalitatea pieselor tipărite sau jucate în 1977 și, pentru ca ridicolul să fie total, juriul a anunțat senin, dar negru pe alb, că piesa premiată — despre care, dealușel, avem doar păreri bune — a fost jucată de teatrul din... Brașov, în timp ce ea a fost jucată numai de teatrul din Tg. Mureș!

Să fie oare adevărat că, de ani de zile, probleme importante ale vieții scriitoricești sînt „soluționate” de centre de putere oculte, nealese, nenumite și neaprobatе de nimeni altcineva decît de aceia care le compun?

Păstrați măcar aparențele, stimați conștrați!

Theodor Mănescu